

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60-69 ปี จากจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยแบ่งเป็นกลุ่มจังหวัด 5 กลุ่มจังหวัด 1) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 (จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี) 2) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 (จังหวัดชัยนาท จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง) 3) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง (จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสระแก้ว) 4) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 (จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี) และ 5) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร) จำนวน 483,600 คน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2556 :41-42)

กลุ่มตัวอย่าง

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง จำนวน 385 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุตอนต้น (ช่วงอายุ 60-69 ปี) ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกจังหวัด 1 จังหวัดในแต่ละกลุ่มจังหวัด 5 กลุ่ม ตัวแทนกลุ่มจังหวัด 5 กลุ่ม ดังนี้ คือ 1) ตัวแทนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) ตัวแทนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 คือ จังหวัดอ่างทอง 3) ตัวแทนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา 4) ตัวแทนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 คือ จังหวัดราชบุรี และ 5) ตัวแทนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือก 1 อำเภอจากจังหวัดที่เป็นตัวแทนกลุ่มจังหวัดและเมื่อได้อำเภอ 1 อำเภอ จึงสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกตำบล 1 ตำบล ดำเนินการในลักษณะนี้เพื่อให้ 1 ตำบลเป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มจังหวัดภาคกลาง 5 กลุ่ม ได้ 5 ตำบล โดยผู้สูงอายุตอนต้น (ช่วงอายุ 60-69 ปี) แต่ละตำบลที่สมัครใจเป็นผู้ตอบแบบสอบถามในการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ ตำบลละ 77 คน มี 5 ตำบล รวมทั้งสิ้น 385 คน และการสัมภาษณ์เฉพาะผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามและระบุว่าต้องการประกอบอาชีพเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ/เงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสอบถามผู้สูงอายุเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการส่งเสริม
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพ/เงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ
3. แบบประเด็นการสนทนา (Focus Group) เพื่อการร่างรูปแบบ
4. แบบประเมินรูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง
5. แบบสอบถามการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามผู้สูงอายุเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสม

การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามผู้สูงอายุเกี่ยวกับ สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสม (ภาคผนวก ค) มีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ

2) สร้างแบบสอบถามศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและปัญหาการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 ความต้องการในการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง

3) นำแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้มีความสมบูรณ์

4) นำแบบสอบถามไปทดลองกับผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 60-69 ปีที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจริง คือ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามดังกล่าวอีกครั้งเพื่อให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพ/เงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและเงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพ/เงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ

2) สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพ/เงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ (ภาคผนวก ง) แบ่งออกเป็น 5 ประเด็น คือ 1. ลักษณะอาชีพ 2. คุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ 3. รายได้จากอาชีพ 4. เงื่อนไขการประกอบอาชีพ 5. องค์กรหรือหน่วยงานที่ให้คำแนะนำหรือส่งเสริมอาชีพการประกอบอาชีพ

3) นำแบบสัมภาษณ์ไปขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

4) นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองกับผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-69 ปีที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจริง คือ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 คน

5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวอีกครั้งเพื่อให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

3. แบบประเด็นการสนทนา (Focus Group) เพื่อการร่างรูปแบบ

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบประเด็นการสนทนากลุ่ม

2) สร้างแบบประเด็นการสนทนากลุ่ม (ภาคผนวก จ) แบ่งเป็น 4 ประเด็น คือ 1. องค์กรประกอบที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุที่มีอายุในช่วง 60-69 ปี 2. วิธีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุตัดสินใจประกอบอาชีพในช่วงอายุ 60-69 ปี 3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่สามารถประกอบอาชีพในช่วงอายุ 60-69 ปี และ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุในระดับชุมชน

3) นำแบบประเด็นการสนทนากลุ่มไปขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบประเด็นการสนทนากลุ่มตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

4. แบบประเมินรูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต สำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง

การสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินรูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง มีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบและการประเมินรูปแบบเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมินรูปแบบการส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ

2) สร้างแบบประเมินรูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง (ภาคผนวก ฉ) แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นคือ 1) ความถูกต้องครบคลุม 2) ความเหมาะสม 3) ความเป็นไปได้ และ 4) ความเป็นประโยชน์ ซึ่งลักษณะเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง มาก ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง น้อย ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 99-100) มีดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

3) นำแบบประเมินรูปแบบไปขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบประเมินรูปแบบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้มีความสมบูรณ์

5. แบบสอบถามการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิต สำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ

2) สร้างแบบสอบถามการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพ (ภาคผนวก ข) แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความพึงพอใจการอบรมส่งเสริมอาชีพ เรื่อง การทำพวงกุญแจรูปแบบเสื้อ ตอนที่ 3 ความพึงพอใจ

การอบรมส่งเสริมอาชีพ เรื่อง การตลาดและขายสินค้าออนไลน์ และ ตอนที่ 4 ความคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม

3) นำแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อความ ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้มีความสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง 2) สร้างรูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง และ 3) ศึกษาปัจจัยเงื่อนไขของการใช้รูปแบบส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง และเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้น ดังนี้

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง

1.1. ผู้วิจัยประสานงานกับผู้นำชุมชนในพื้นที่เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการขอเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60-69 ปี ที่อาศัยในตำบลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ตัวแทนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ตัวแทนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ตัวแทนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 และ ตัวแทนกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ตำบลละ 77 คน รวมทั้งสิ้น 385 คน โดยใช้แบบสอบถาม (ภาคผนวก ค) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเพิ่มเติมกับผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามและระบุว่าต้องการประกอบอาชีพในแบบสอบถามในข้อ 1.1 จำนวน 159 คน โดยการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพ/เงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ (ภาคผนวก ง

2) สร้าง(ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ ในเขตภาคกลาง

การสร้าง (ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ
2. ศึกษาข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่เกี่ยวกับ 1) ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ 2) สภาพปัจจุบันและปัญหาการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุ 3) ความต้องการในการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลางและ 4) เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจประกอบอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง
3. นำผลการศึกษาในข้อ 1 และ 2 และนำมาสังเคราะห์(ร่าง)รูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบและขั้นตอน ดังนี้

องค์ประกอบ 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. กำหนดวัตถุประสงค์
2. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
3. พิจารณาหน่วยงานในการส่งเสริมอาชีพ
4. ดำเนินการส่งเสริมอาชีพ
5. ประเมินผลการส่งเสริมอาชีพ
6. ชี้แจงการใช้รูปแบบ
7. ปัจจัยเงื่อนไขการใช้รูปแบบ

ขั้นตอน มี 4 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นที่ 1 ศึกษาปัจจัยและสำรวจความต้องการอาชีพ
- ขั้นที่ 2 วางแผนการส่งเสริมอาชีพ
- ขั้นที่ 3 สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานให้การส่งเสริมอาชีพ
- ขั้นที่ 4 ส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสม

4. จัดสนทนากลุ่มสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ (ภาคผนวก ข) ซึ่งจะได้ข้อมูลตาม 4 ประเด็น คือ 1. องค์ประกอบที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุที่มีอายุในช่วง 60-69 ปี 2. วิธีการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุตัดสินใจประกอบอาชีพในช่วงอายุ 60-69 ปี 3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุที่สามารถประกอบอาชีพในช่วงอายุ 60-69 ปี และ 4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุในระดับชุมชน และให้พิจารณา(ร่าง) รูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลางและรับรองรูปแบบจากการประเมินตามแบบประเมิน (ภาคผนวก ฉ)

5. ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงรูปแบบฯ ให้สมบูรณ์ตามก่อนนำไปใช้งานจริง

3) ศึกษาปัจจัยเงื่อนไขของการใช้รูปแบบส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง

การศึกษาปัจจัยเงื่อนไขของการใช้รูปแบบส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง ดำเนินการดังนี้

3.1. ทดลองใช้รูปแบบ

3.1.1 ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือก 1 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง 5 กลุ่มเป็นขั้นตอนแรก ขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอในจังหวัดที่ได้จากการสุ่มขั้นตอนแรกได้ 1 อำเภอ เพื่อเป็นพื้นที่สำหรับทดลองใช้รูปแบบ

3.1.2 ผู้วิจัยประสานงานหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนในพื้นที่อำเภอที่สุ่มได้ที่มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ

3.1.3 ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมสำหรับการทดลองใช้รูปแบบตาม 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์การส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานในพื้นที่ที่มีภาระหน้าที่พัฒนาอาชีพผู้สูงอายุ

2) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการส่งเสริมอาชีพมาใช้เป็นกรอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้ผู้สูงอายุในพื้นที่

3) พิจารณานโยบายงานในการส่งเสริมอาชีพ โดยใช้พื้นที่ระดับอำเภอตามที่ผู้วิจัย
ในข้อ 3.1.1 ซึ่งผู้วิจัย

4) ดำเนินการจัดส่งเสริมอาชีพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในข้อที่ 1 และกำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้สอดคล้องกรอบแนวคิดพื้นฐานทางวิชาการในการส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ เช่น กำหนดจำนวนผู้เข้าร่วมที่เป็นผู้สูงอายุในพื้นที่ตามข้อ 3.1.1 จำนวน 30 คนแบบสมัครใจ กำหนดหลักสูตรอาชีพที่ส่งเสริมตามข้อมูลของหน่วยงานในข้อ 3 ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการด้านอาชีพของผู้สูงอายุในพื้นที่ กำหนดกระบวนการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ ฯลฯ

5) ประเมินผลการส่งเสริมอาชีพ จัดเตรียมเครื่องมือประเมินความพึงพอใจในการจัดส่งเสริมอาชีพ

6) ชี้แจงการใช้รูปแบบ ผู้วิจัยได้ประสานงานกับหน่วยงานที่จัดส่งเสริมอาชีพเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมอาชีพของผู้วิจัย ซึ่งประกอบด้วย ตาม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษาปัจจัยและสำรวจความต้องการอาชีพ ขั้นที่ 2 วางแผนการส่งเสริมอาชีพ ขั้นที่ 3 สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานให้การส่งเสริมอาชีพ และขั้นที่ 4 ส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสม

7) ปัจจัยเงื่อนไขการใช้รูปแบบ ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำหรับผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพต้องคำนึงถึงและพิจารณานำมาใช้ในบริหารจัดการและดำเนินการส่งเสริมอาชีพตามรูปแบบให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.2. ศึกษาปัจจัยเงื่อนไขของการใช้รูปแบบ

ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยเงื่อนไขของการใช้รูปแบบ โดยนำผลการทดลองการใช้รูปแบบฯ การศึกษา ผลการศึกษาสภาพ/เงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ และ ผลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาสังเคราะห์เป็นปัจจัยเงื่อนไขที่จะส่งความสำเร็จในการใช้รูปแบบส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง และ แบบประเมินการรับรองรูปแบบ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการ ปัญหา และการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ โดยข้อมูลเชิงปริมาณทำการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพ/เงื่อนไขการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบประเด็นสนทนากลุ่มที่กำหนดไว้ 4 ประเด็น โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินใช้รูปแบบการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมรูปแบบจากผู้บริหารของหน่วยงานของรัฐที่จัดฝึกอบรมวิชาชีพ ตามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้รูปแบบ 5 ระดับ ซึ่งความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคะแนนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปจึงถือว่าใช้ได้และคะแนนประเมินตามประเด็นทั้ง 4 ด้าน 1) ด้านความถูกต้องครอบคลุม 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านความเป็นไปได้ และ 4) ด้านความเป็นไปได้ คือ เป็นการรับรอง คะแนนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จึงถือว่าผู้ทรงคุณวุฒิตอบรับรองรูปแบบ

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-69 ปี ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพ 2 หลักสูตร คือ 1) การทำพวงกุญแจรูปแบบเสื้อ และ 2) การตลาดและขายสินค้าออนไลน์ โดยใช้แบบสอบถาม (ภาคผนวก ข) ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณทำการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ มาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

6. สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการการส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง ข้อมูลเชิงคุณภาพของการสนทนา (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อมูลจากการทดลองใช้รูปแบบฯ เป็นปัจจัยเงื่อนไขของการใช้รูปแบบส่งเสริม

อาชีพที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในเขตภาคกลาง ให้ประสบความสำเร็จ

